

Değerli Arkadaşım Prof. Dr. Turhan Baytop*

Bir arkadaşın ölümünün arkasından yazı yazmanın güçlüğü içinde bu yazımda yarım asırdan fazla bir geçmişin tarihini özetlemek istiyorum.

Baytop benden bir sene önceki devredendir. Okul sırasında arkadaşlığımız yoktu. Esasen sınıflar arasında bir perde vardı. Bir ön sınıf bir arka sınıf arasında arkadaşlık pek enderdi. Kendisi ile askerlik ödevi sonrası okulda çalışmam esnasında buluştuk. O, Farmakognozi Kürsüsü'nde de çalışıyordu. Bense Farmasötik Kimya'da daktilo kadrosunda asistan gibi çalışıyordum. O dönemin (bugün'de dahil) en ileri görüşlü ve iyilik sever eczacısı H. Hüsnü Arsan'ın bir gazete ilanında Avrupa'ya doktora için 2 eczacı göndereceği ilanı çıktı. İkimiz H.H. Arsan'ın yazıhanesinde buluştuk. Dorvault'tan sınav sonrası Baytop'a 125 bana da 75 TL aylık bağlandı. Ben 2-3 ay kadar bu aylığı aldım sonra benim yerime Fransa'da doktora yapan ve mali problemi olan O. Yalçındağ tercih edildi ve benim aylığım son buldu. Bu esnada Okul, Tıp Fakültesi'ne bağlı idi ve Okul'a asistanlık kadrosu verildi. Bu kadro ikimiz arasında seçime neden oldu ve kadro T. Baytop'a verildi, ben de o dönem için okuldan ayrıldım, T. Baytop yoluna devam etti, O, 1950 de araştırma için Paris Eczacılık Fakültesi'ne devlet hesabı ile gitti. Talih ikimizi aynı yerde buluşturdu. Ben bir Anadolu dönemi sonrası Paris'e kendi hesabıma doktora için gidince T. Baytop ile yine buluştum. Bana bu dönemde yardımcı oldu. Esprili idi Beni takdim ederken: "Il sait bien grammaire mais il ne parle pas" (O iyi gramer bilir fakat konuşmaz) diye takdim ederdi. Takılmayı severdi. Fakat bunu tatlı bir şekilde yapardı. Şüphesiz bu takılma algılamaya bağlı. Bana bir de Mehmet ismini ekledi, M.K.C.Güven derdi, İspanyol asilzadesi olsun diye. Bunlar hoş esprilerdi. Sakin adamdı. Kızmazdı veya kızdığını belli etmezdi. Bu özelliği ona uzun dönem idarecilik yapma imkanını verdi. Ama düşündüğünü uygulardı. Bunu asla katı bir şekilde dikte etmezdi.

Fakültenin kuruluşunda katkısı olanlardandı, zaten fazla kişi değildik. Fakülte kuruluşundan sonra kısa bir süre ve daha sonra ise 15 yıldan fazla Dekanlık yaptı. Bu şüphesiz bir başarı ve idarecilik kabiliyetinin sonucu idi.

T. Baytop'un Türkiye Florası'na Sayın Asuman Baytop'un da yardımı ile çok büyük katkısı olmuştur. Turhan ve Asuman Baytop bazı türlere Baytop adını ekliyerek ölümsüzleşmişlerdir, böylece Türkiye'nin adını da dünyaya duyurmuşlardır.

Baytop'un kitap yazma açısından da Türk bilimine katkısı olmuştur. Sayısız kitabı vardı. Bu kitaplardan biri de İngiltere'de basılmıştır ve ülkemizden birinin dış ülkede kitap yayınlaması pek enderdir. Baytop bu zoru da başarmıştır. Bu kitapları kısa zamanda tükenmiş, 2. bası isteğine ise "Ben yeni bir şey katmadan yayınlamam" demiştir.

Bu konuda Anadolu'yu yaz kış demeden karış karış dolaştı. Van'a sayısını bilemeyeceğim kadar sefer yaptı. Çok zor şartlarda, çoğu hayvan sırtında bıkmadan usanmadan dolaştı. Eczacılık Tarihi'ne de katkısı oldu bu alanda da pek çok makale yayınladı, son Osmanlı Dönemi'ne ait eczacılık için pek çok şeyi gün ışığına çıkardı. Koleksiyon yapmayı severdi. Değişik döneme ait havan toplardı. Klasik bir eczaneyi Fakülte'de kurmayı tasarladı ve kapanmış eski bir eczaneyi Fakülte'ye taşıdı. İlaç Fabrikaları Tarihi'ni de ele aldı, bunu belli bir dönem için tamamladı ve yayınladı. Emeli, tarihin içinde Türk

* In Memory of Professor Turhan Baytop

Eczacılığı'nın eriyip kaybolmaması idi . Bunu başardı. Eski deyimle Baytop nev-i şahsına münhasır biri idi.

Beni devamlı yardımcı olarak gördü, 50 seneyi aşkın bir arkadaşlık sonucunda aniden kaybı benim için şüphesiz üzücü ve yıkıcı oldu. Hatturalara bakınca devamlı bir beraberlik içinde oluşan ve kader birliği ile yoğunlaşan arkadaşlığımızın anıları ile, değerli arkadaşımın önünde tazimle eğilmekten başka bir şey elimden gelmiyor. Mutlak Hakim'in emrine uyan Baytop'a Allah'tan rahmet dilerim.

Prof. Dr. Kasım C. Güven

Prof.Dr.Dr.h.c.Turhan Baytop için özel olarak hazırlanan bu sayı, çalışma arkadaşları ile belirli öğretim üyelerinden alınan makalelerden oluşmuştur. Bu sayının yayına hazırlanmasında büyük katkılarından dolayı Prof. Dr. Ali H. Meriçli'ye teşekkür ederim.

Editör